

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

SERIES 2: 2 - COSMETIC SURGERY

OU ISRAEL CENTER - FALL 2021

A] THE HISTORY OF PLASTIC SURGERY

- Plastic¹ surgery date back to 2600-year-old Sanskrit texts and ancient Egyptian papyri. Documents describe nose, ear, and lip reconstructions utilizing surgical flaps and skin grafts!
- The term 'plastic surgery' to describe reconstructive surgery was introduced in 1818.
- Until the mid-19C, all surgery was restricted by the inability to (i) adequately limit the pain of the surgery itself; and (ii) high morbidity and mortality rates due to infection.
- Important advances were made in the second half of the 19th century. It was discovered that handwashing significantly decreased hospital infections and Louis Pasteur also proved that infections were caused by bacteria. Joseph Lister introduced the concept of antiseptic surgery in the late 19th century, significantly decreasing the risk of surgical infection. Ether, the first form of general anesthesia, was first used publicly in 1846 at Massachusetts General Hospital, ushering in the age of modern anesthesia. This contributed to rapid advances in surgical techniques.
- Reconstructive and cosmetic surgery advance significantly after the First World War.
- The first responsa on cosmetic surgery were written in the second half of the 20th century.

B] TYPES OF PLASTIC SURGERY

- **Cosmetic surgery:** for enhancement of physical appearance - eg rhinoplasty, liposuction, breast augmentation.
- **Reconstructive surgery:** to correct a physical defect, either congenital from birth, or acquired (for instance suffered in a car accident).
- These indications for surgery sometimes overlap. Further, there is not always a neat line that separates what would be considered 'deformed' or 'defective' from 'normal'.
- As we shall see below, the underlying driver for the surgery - cosmetic, reconstructive or a combination - will be an important factor in the halachic and hashkafic analysis.

C] HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES

- **Refua** - The limits of 'healing' and 'intervention' in treating physical illness or defect in the body.
- **Chavala** - The halachic prohibition of wounding and self-wounding.
- **Sakana** - The halachic prohibition of activities which are potentially risky or even life-threatening.
- **Tikunei Nashim** - The prohibition on men undertaking effeminate behavior.
- **Tzar** - The halachic boundaries and definitions of 'pain' which may justify otherwise prohibited actions. In particular, the extent to which halacha takes account of psychological pain.
- **Hashkafic/Societal Issues** - Self image, focus on externality, social pressures to 'look good'.

1. א"ר ישמעאל אלעזר בן עזריה עליך ראייה ללמד שאתה מחמיר שכל המחמיר עליו ראייה ללמד (תפארת ישראל - שכל דבר שלא נדע טעם לאסרו, מותר הוא עלי טעם, דלא הזכירה התורה דברים המותרים כולן, רק דברים האסורים)

משנה ידים פרק ד משנה ג ותפארת ישראל שם ס'ק כו

The Torah specifies what is NOT permitted. In the absence of such a prohibition, the assumption will be that the act in question is permitted!

1. For an instructive article by Dr. Daniel Eisenberg on the history of cosmetic surgery and the topic generally, see <https://www.aish.com/ci/sam/48955041.html>

D] REFUA AND THE BOUNDARIES OF 'HEALING'

2. וכי יריבו אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב: אם יקום והתהלך: בחוץ על משענתו ונקח המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא

שמות כא-יח-יט

The Torah includes an imperative to heal a person who has been injured.

3. דבי ר' ישמעאל אומר: (שמות כ"א) ורפא ירפא - מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות (רש"י - ולא אמרינן רחמנא מחי ואיכו מסו)

בבא קמא פה.

Chazal saw this as 'permission' to heal. Rashi explains that a person may have thought to adopt a theological position that God made this person sick and thus will heal them if He wishes. The Torah is negating this position. We must heal where we can. Nevertheless, our permission to intervene depends on such intervention being an act of 'refua'.

4. וא"כ אפשר שלא התירה תורה לסתור גזירת המלך אלא לרפאות את החולה ממחלתו ואין למילף שיהיה חדוש זה גם כדי שיוכל לקיים מצות הצום מאחר דהוא כסותר גזירת המלך שהמלך אינו רוצה שיצום

ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן צ

In Igrot Moshe O.C. 3:90, Rav Moshe does not permit inserting an IV into a sick patient to enable them to fast on Yom Kippur. He said that the 'permission to heal' related to maladies, not to assisting people to fast on Yom Kippur

5. ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בידגת היס ובערף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ

בראשית א-כח

Mankind was created with a mandate to fill, conquer and subdue the natural world.

6. וזו שאלה שאל טורנוסרופוס הרשע את ר"ע: אם אלקיכם אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם? א"ל: כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם. א"ל: אדרבה, זו שמחייבתן לגיהנם! אמשול לך משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו? ואתם קרוין עבדים, שנאמר: (ויקרא כ"ה) כי לי בני ישראל עבדים! אמר לו ר"ע: אמשול לך משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו? ואנן קרוין בניס, דכתיב: (דברים י"ד) בניס אתם לה' אלהיכם

בבא בתרא י.

R' Akiva and the Roman, Turnus Rufus are presented as debating a major philosophical issue: if God has decreed that a person be poor, who are we to interfere and give them tzedaka?! Similarly, if people are ill or unable to have children, who are we to intervene and enable them to have children?! R' Akiva answers that, as His children, God wants us to be actively involved in helping one another.

7. פילוסופוס אחד שאל את רבי הושעיה, א"ל אם חביבה היא המילה מפני מה לא נתנה לאדם הראשון, א"ל ... כל מה שנברא בששת ימי בראשית צריכין עשייה, כגון החרדל צריך למתוק, התורמוסים צריך למתוק, החיטין צריכין להטחון, אפילו אדם צריך תיקון.

בראשית רבה פרשה יא:

More fundamentally, God put us in this world for the purposes of 'tikun olam' - perfecting His creation. Thus He left us to carry out brit mila. So too, we are required to be involved in helping to improve the lives of others.

8. אבדת גופו מניין - תלמוד לומר והשבתו לו.

סנהדרין עג.

Healing the sick is also the mitzva of hashavat aveida - returning lost property.

- We have an imperative to intervene to 'heal'. When is cosmetic surgery 'healing' and when is it not?
- Is 'healing' only improve a disability/disease or also to enhance an ability?
- Is healing a 'right' or an 'obligation'? What difference does that make?

E] CHAVALA - WOUNDING

9. וְהָיָה אִם-בֵּן הַכּוֹת הִרְשָׁע וְהִפִּילוּ הַשֹּׁפֵט וְהִכְהוּ לְפָנָיו כְּדִי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר: ג אַרְבָּעִים יִכּוּ לֹא יִסִּיף פְּרִי-יָסִיף לְהַכְתּוֹ עַל-אֶלֶּה מִכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אַחִיד לְעִינֶיךָ.

דברים כה-ב-ג

The Torah prohibits a beit din from giving more than 39 lashes to someone who must to be punished.

10. ומה במקום מצוה, שמצוה להכותו - מצוה שלא להכותו. שלא במקום מצוה, שאינו מצוה להכותו - אינו דין שמצוה שלא להכותו!?

סנהדרין פה.

Chazal learn a kal vechomer that one person may not hit another. Since a shaliach beit din, who has a mitzva to strike the criminal, is not permitted to hit him any more than necessary, kal vechomer a regular person who has no mitzva to hit, must certainly not strike the person.

11. **משנה:** החובל בעצמו אף על פי שאינו רשאי - פטור, אחרים שחבלו בו - חייבים. (אז) דתניא: אמר ר"א הקפר ברבי, מה ת"ל: (במדבר ו: יא) וְכִפֵּר עֲלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל-הַנֶּפֶשׁ? וכי באיזה נפש חטא זה? אלא שציער עצמו מן היין. והלא דברים ק"ו: ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא, המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה.

בבא קמא ז:

Chazal also learn a kal vechomer from the case of Nazir that one is not even allowed to harm themselves by unnecessary deprivations (such as needless fasting). The Nazir is labelled a 'sinner' for depriving themselves only of wine - how much more so for more intense harm!

12. **אלא האי תנא הוא דתניא מקרעין כו' - ... ואור"י ... שאסור לחבול אפי' לנורך כגון אשה שטפחה על ראשה ...**

תוספות בבא קמא צא:

Tosafot rule that one is not permitted to harm oneself EVEN if there is a 'need' to do so.

13. אָסוּר לְאָדָם לְחַבֵּל בֵּין בְּעַצְמוֹ בֵּין בַּחֲבֵרוֹ. וְלֹא הַחוּבֵל בְּלֶבֶד אֶלָּא כָּל הַמִּכָּה אָדָם כְּשֶׁר מִיִּשְׂרָאֵל בֵּין קֶטָן בֵּין גְּדוֹל בֵּין אִישׁ בֵּין אִשָּׁה דָּרָךְ (בזיון) נְצִיזוֹן הָרִי זֶה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁנֵאמַר (דברים כה:ג) לֹא יִסִּיף לְהַכְתּוֹ. אִם הִזְהִירָה תוֹרָה מִלְּהוֹסִיף בְּהַכָּאת הַחוּטָא קַל וְחָמֵר לְמִכָּה אֶת הַצָּדִיק.

רמב"ם הלכות חובל ומיך פרק ה הלכה א

The Rambam who rules that wounding (others or oneself) is only prohibited if done in an aggressive manner - 'derech nitzayon'².

- When is cosmetic surgery constructive and when destructive?
- Do we own our bodies? Are there/should there be limitations to what we can do with/to our bodies?
- Clearly, Chazal permitted certain wounding for constructive purposes - eg bloodletting and removing splinters.³

14. וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל רֵעֵהוּ בְּדָבָר ה' הִכִּינִי נָא וְיִמְאֵן הָאִישׁ לְהַכְתּוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ יַעֲן אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְקוֹק הַנָּדָד הוֹלֵךְ מֵאַתִּי וְהַכָּה הָאָרְיָה וַיִּלְךְ מֵאַצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאָרְיָה וַיִּכֶהוּ

מלכים א פרק כלה-לו

In an extreme case (brought by R. Moshe in his teshuva - see below) the Navi Michayahu tells a person to hit him. When that person refuses to do so, he is punished by being attacked by lions!

2. R. Feinstein also references an alternative girsa of the Rambam which reads 'derech bizayon' - in a way which is degrading.

3. Yevamot 72a; Sanhedrin 84b.

F] SAKANA - HALACHIC PERSPECTIVES ON TAKING HEALTH RISKS

F1] THE IMPERATIVE TO GUARD ONE'S HEALTH

15. אמר ליה רב הונא לרבה בריה: מאי טעמא לא שכיחת קמיה דרב חסדא דמחדדן שמעתיה? אמר ליה: מאי איזיל לגביה? דכי איזילא לגביה מותיב לי במילי דעלמא. אמר לי: מאן דעייל לבית הכסא לא ליתבי בהדיא, ולא ליטרח טפי. אמר ליה: הוא עסיק בחיי דברייתא ואת אמרת במילי דעלמא? כל שכן, זיל לגביה!

שבת פב.

The Rabbis took health care very serious. Even apparently mundane matters such as healthy use of the bathroom are considered important Torah topics!

16. רבי נתן אומר: מניין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו, ואל יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו? ת"ל: (דברים כב:ח) וְלֹא תִשֵּׂים דָּמִים בְּבֵיתְךָ

בבא קמא טו:

There is a negative mitzva not to do anything or own anything which is dangerous to health.

17. (ט) **רַק הַשְּׁמֹר לְךָ וְשֹׁמֵר נַפְשְׁךָ מֵאֵד** פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יִסּוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבִנְיָד וְלִבְנֵי בְנֵיךָ: (י) יוֹם אֲשֶׁר עֲמַדְתָּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב בְּאֶמֶר ה' אֵלֵי הַקֶּהָל לִי אֶת הָעַם וְאֲשַׁמְעֶם אֶת דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לִירְאָה אֶתִּי כֹּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל הָאָדָמָה וְאֶת בְּנֵיהֶם יִלְמְדוּ: (טו) **וְנִשְׁמַרְתֶּם מֵאֵד לְנַפְשֵׁיכֶם** כִּי לֹא רְאִיתֶם כֹּל תַּמוּנָה בְּיוֹם דְּבַר ה' אֲלֵיכֶם בְּחָרֵב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:

דברים פרק ז

The Torah contains a number of verses warning us to take care of ourselves. Although the pshat in these verses relates more to a warning against serious hashkafic errors, nevertheless these verses were taken by Chazal to refer halachically to an injunction to protect our bodies against harm.

18. תנו רבנן: מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך. בא הגמון אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום. המתין לו עד שסיים תפלתו. לאחר שסיים תפלתו אמר לו: ריקא, והלא כתוב בתורתכם **רק השמר לך ושומר נפשך** וכתוב **ונשמרתם מאד לנפשתיכם**. כשנתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום?! אם הייתי חותך ראשך בסייף מי היה תובע את דמך מיד?

ברכות לב:

Chazal read this as also being a mitzva to protect our lives.

19. **ו** כל המניח גגו בלא מעקה ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה, שנאמר: **ולא תשים דמים בביתך** (דברים כב, ח). **ח** וכן כל מכשול שיש בו סכנת נפשות, מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה, שנאמר: **השמר לך ושומר נפשך** (דברים ז, ט). ואם לא הסיר והניח המכשולות המביאים לידי סכנה ביטל מצות עשה ועבר בלא תשים דמים

ושלחן ערוך חושן משפט הלכות שמירת נפש סימן תכז סעיף ו, ח

The Shulchan Aruch rules that there is a Torah mitzva to avoid danger - learnt as an extension of the mitzva to put a railing around a flat roof

20. אם רוב נכרים - נכרי, אמר שמואל: ולענין פקוח נפש אינו כן!

יומא פה.

When there is potential danger to life we do not follow the majority but rather take account of small probabilities!

F2] SHOMER PETA'IM HASHEM - TAKING ACCEPTABLE RISKS WITH HEALTH

21. ג' נשים משמשות במוך - קטנה מעוברת ומניקה. קטנה - שמא תתעבר ותמות ... דברי ר"מ. וחכ"א: אחת זו ואחת זו - משמשת כדרכה והולכת, ומן השמים ירחמו. שנאמר (תהלים קט"א) **שומר פתאים ה'.**

נדה מה:

Chazal debated whether a woman was allowed to become pregnant if there was a special and specific danger to her life. They conclude that we invoke the principle 'Shomer Peta'im Hashem' - ie one can undertake certain risky ventures and rely on protection from Heaven.

- At what point does a danger become halachically significant? What are the relevant factors?

F3] LIKELIHOOD OF RISK

22. ועכצ"ל דזהו באמת חשש רחוק ומיעוט שאינו מצוי דלא חיישי רבנן להאי ועל זה יש לסמוך משום שומר פתאים

שו"ת אחיעזר חלק א - אבן העזר סימן כג

R. Chaim Ozer Grodzinsky understands that the relevant factor is how dangerous is the activity?

- Many poskim assess the halachic definition of 'miut hamatzui' in the region of 10%.

F4] ACTUAL IMMINENT OR POTENTIAL LATER RISK

23. דאע"ג דכלל בדינו דאין לך דבר עומד בפני פקוח נפש ואין הולכין בפ"נ אחר הרוב, זה דוקא ביש ודאי סכנת נפש לפנינו - כגון בנפל עליו הגל, דאז חוששין אפילו למיעוטא דמיעוטא. אבל בשעתה אין כאן פקוח נפש רק שיש לחוש לסכנה הבאה, בזה אזלינן בתר רובא כמו לענין איסורא. דאל"כ איך מותר לירד לים ולצאת למדבר שהם מהדברים שצריכין להודות על שנצולו? ואיך מותר לתתחלה לכנוס לסכנה ולעבור על ושמרתם מאוד לנפשותיכם?

שו"ת בנין ציון סימן קלו

Rav Ya'akov Etlinger explains that when it comes to an imminent and actual threat to life we are concerned even for the most unlikely situations. However, when we are considering a possible future threat to life, we follow the majority.

F5] 'NORMAL' RISK

24. ואמר שמואל: פורסא דדמא - חד בשבתא, ארבעה ומעלי שבתא בתלתא בשבתא מאי טעמא לא - משום דקיימא ליה מאדים בזווי. מעלי שבתא נמי קיימא בזווי! - כיון דדשו ביה רבים - (תהלים קט"ז) שומר פתאים ה'

שבת קכט:

The Gemara here adds the condition that the risk must be something undertaken standardly by normal people in society.

25. קלו) ומן השמים ירחמו - שנאמר שומר פתאים ה'. ולריך ציחור, מ"ש מכל ספק סכנה דחיי שבת ולא סמכינן אהא דשומר פתאים ה'! ויל"ל דאין האדם חייב להמנע ממנהג דרך ארץ. וממילא הוי כאילו אין צידו לשומר את עלמו ואז נשמר מן השמים. אבל היכא שצידו להזכר אינו בכלל פתאים, ואם לא ישומר את עלמו הוא מתחייב צנפשו ולא יהא משומר מן השמים.

קובץ שעורים כתובות אות קלו

R. Elchanan Wasserman rules that a person is allowed to take risks which are normal in society. A standard risk is considered something that a person cannot protect against, and so may rely on Heavenly hashgacha and will receive the protection from God that they deserve. But a risk which one CAN reasonably avoid will not be 'covered by' Shomer Peta'im Hashem and the person will be subject to the normal probabilities, with no recourse to Divine protection.

F6] COST/BENEFIT ANALYSIS

26. ודע דאף דצדדים שיש בהם סכנה מכל מקום צדד שיהא מנהגו של עולם ודרך הכרח אין לחוש. דהרי ארבעה לריכס להודות וצ' מהם הולכי מדצרות והולכי ימים. הרי דאיכא בהם סכנה ומ"מ מותר לפרוש צספינה ולינך צמדצד. ועיין צאו"ח סי' רמ"ח לענין חס מפליגים סמוך לשבת, אבל צחול שרי. ולמה לא יאסור משום סכנה?! ... אלא ודאי דצדדים כאלה אשר לצורך העולם אין איסור כלל. וכן אין איסור לאשה להצדק לצעלה אע"ג דהלידה הוי סכנה וכן משאמרו חז"ל דכל הדרכים צחזקת סכנה ועכ"ז מותר לצאת לדרך. וילא לנו מזה דלפרוש לים הגדול לשוט היינו כדי לשוטט צעולם ולראות דצרים חדושים וכדומה מהראוי להרחיק מזה רק לצורך מזונות או צחורה וכן ללכת צמדצרות ולכנוס צשאר סכנות צמקום שאין צורך והכרח צודאי ראוי להרחיק אבל מה שיהא מנהגו של עולם אין לחוש לסכנה

שו"ת שם אריה חיו"ד סימן כ"ז

Rav Arie Leibush Bolchover⁴ writes that the adoption of normal risks in regular society is permitted only for necessary purposes. It is thus permitted to travel when needed and for a woman to bear children, even though both of those activities are inherently dangerous. Where the risks are however unnecessary⁵ or unusual one may not take them.

- What are the risks of cosmetic surgery, when are they halachically appropriate to accept and how do we assess risk vs gain in this area?

4. Also author of Shu't Arugat Habosem. Rav of Zaslav, Poland. Died in 1881

5. The definition of what is 'unnecessary' will be fluid. The Shem Aryeh quotes 'sightseeing' as an unnecessary risk, although this may well be different in today's age of world tourism. It may also depend on the nature of the risk involved. Very low risks would presumably become more acceptable even as the level of need decreases. Also, what is 'necessary' will depend on the individual. A business trader, whom the Shem Aryeh classifies as permitted to travel to make a living could presumably get a local job which did not require travel, although earn much less money!

G] TIKUNEI NASHIM

27. לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת ה' אלהיך כל עשה אלה.

דברים כ"ה

The Torah includes a prohibition on cross-dressing. When it comes to the prohibitions on men, this includes any vain or effeminate dressing or personal grooming e.g. dying hair etc.

28. מגרר אדם ... וגלדי מכה שעל בשרו בשביל צערו. אם בשביל ליפות - אסור (רש"י - משום לא ילכש גבר שמלת אשה)

שבת נ:

A man is not allowed to remove scabs from his body to beautify himself.

29. בשביל צערו - ואם אין לו צער אחר אלא שמתבייש לילך בין בני אדם שרי דאין לך צער גדול מזה

תוספות שבת נ:

Tosafot rules that psychological pain is considered the greatest pain and will certainly permit surgical intervention.⁶

H] CLASSIC PRECEDENTS FOR COSMETIC SURGERY?

30. היה קוץ תחוב לאביו, לא יוציאנו, שמא יבא לעשות בו חבורה. וכן אם הוא מקיז דם, או רופא, לא יקיז דם לאביו ולא יחתוך לו אבר, אף על פי שמכוין לרפואה. כגב: ד"א, בשיש שם אחר לעשות. אבל אם אין שם אחר לעשות והוא מלטער, הכי הוא מקיזו וחותך לו כפי מה שירשורכו לעשות.

שלחן ערוך יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן רמא סעיף ג

The Shulchan Aruch prohibits a child to carry out any surgery on their parent. The Rema permits this if the parent is in pain and there is no one else there to perform the procedure.

- This scenario is not one of pikuach nefesh (which would permit all procedures). This appears to be a clear precedent in Shulchan Aruch to carry out a surgical procedure on someone who is in pain⁷. Indeed this could even apply in the case of a child on the parents⁸.
- This is also impacted by the question of whether chavala is a rabbinic or Torah prohibition. Rabbinic prohibitions are usually set aside in a situation of real pain - *bemakom choli lo gazru rabannan*. Torah prohibitions are only set aside in a case of pikuach nefesh.
- Alternatively, the very definition of the prohibition of chavala may apply only to wounding which is destructive in nature. As such, once the wounding is positive and constructive, it would not be chavala EVEN if the prohibition was ordinarily on a Torah level.

31. המקדש את האשה על מנת שאין לה נדרים, ונמצאו עליה נדרים - אינה מקודשת. הלכה אצל חכם והתיר לה את נדרה - הרי זו מקודשת. כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים, תצא שלא בכתובה. הלכה אצל חכם והתיר - הרי זה יקיים. על מנת שאין בה מומין, ונמצאו בה מומין - אינה מקודשת. הלכה אצל רופא ורפאה הרי זו מקודשת. כנסה סתם ונמצאו בה מומין - תצא שלא בכתובה אף על פי שהלכה אצל רופא ורפאה תצא שלא בכתובה.

תוספתא מסכת כתובות (ליברמן) פרק ז הלכה ח

The Tosefta deals with the case of a man who betroths a woman on condition that she has no objective physical blemishes - 'mum'. In the even that she DOES have blemishes then the marriage will be annulled since the condition was fulfilled. However, the woman would be permitted to have the blemishes medically removed so that the marriage could take effect. There is no suggestion here of a prohibition to have cosmetic surgery to remove an objective 'mum'.⁹ The parameters of the objective mumim are set out at length in the teshuva below by R. Menashe Klein.

32. היתה בה יתרת וחתכה, אם יש בה עצם פסול, ואם לאו - כשר. יתר בידי וברגליו שש ושש עשרים וארבע, ר' יהודה מכשיר, וחכמים פוסלין.

בכורות מה.

The Mishna deals with the case of a Cohen with polydactyly - 6 fingers/toes on a hand/foot. There is a debate as to whether this is itself considered a blemish, but if the Cohen cuts one off, this is certainly a blemish. There is no indication in the Mishna that there is anything wrong per se with the Cohen cutting off the extra finger or toe¹⁰.

6. Based on this some poskim assess that, while there is likely to be a difference between genders regarding the extent of blemish that justifies intervention, surgery can be permitted for a man whose aesthetic problems would be disturbing for the average man⁶.

7. We will examine below as to whether the definition of pain includes psychological pain.

8. Some poskim understand that this even indicates that there is an element of mitzva involved.

9. Indeed, the poskim discuss whether a Cohen who has such a blemish which prevents him from serving in the Mikdash would have a MITZVA to have the blemish medically reversed.

10. R. Moshe Feinstein draws an implication from earlier mishnayot which DO specific where a particular activity is not permitted, and the absence of such a qualification in this case.

I] CONTEMPORARY POSKIM

Many contemporary poskim analyze the issue of cosmetic/reconstructive surgery on a sliding scale of need. Consider:

- Cosmetic reconstruction following an operation, accident or illness.
- To address a medical problem which is causing physical pain.
- To fix a deformity which is causing serious psychological pain.
- To enable 'normal' physical function.
- To assist a person in finding a spouse or to facilitate or maintain a happy marriage.
- To assist a person in finding a job. What kind of job?
- To enable a person to play a constructive role in society.
- To enhance or improve certain physical features beyond 'normal'.
- To achieve a certain 'look' due to social pressures.
- To improve one's looks for personal vanity.

I1] LORD R. IMMANUEL JAKOBOVITS

• R. Jakobovits was the first senior posek to deal with this issue. In 1961 he addressed the American Society of Facial Plastic Surgery at a symposium entitled 'Religious Views on Cosmetic Surgery'. He later writes¹¹

33. The problem was considered under four headings: the theological implications of "improving" God's work or "flying in the face of Providence"; the possible risks to life involved in any operation; the Jewish objection to any mutilation of the body; and the ethical censure of human vanity, especially among males. Plastic surgery for aesthetic enhancement is a form of arrogance and vanity and is forbidden unless the patient meets certain criteria.

Jakobovits, Immanuel, *Jewish Medical Ethics: A Comparative and Historical Study of the Jewish Religious Attitude to Medicine and its Practice*, 2nd Edition, Bloch Publishing Company, New York, 1975, p. 284.

34. In the sparse rabbinic writings on the subject, these reservations could be discounted, provided the danger is minimal; and especially 1) if the operation is medically indicated, e.g. following an accident, or for grave psychological reasons; 2) if the correction of the deformity is designed to facilitate or maintain a happy marriage; or 3) if it will enable a person to play a constructive role in Society and to earn a decent livelihood.

Jakobovits, Immanuel, "Medicine and Judaism: an overview," *Assia (English)* 1980 Nov; 7(3-4):57-7

I2] R. MOSHE FEINSTEIN

35. כ' אדר תשכ"ד. נשאלתי בנערה שרוצה ליפות עצמה כדי שיקפצו עליה לקדשה ע"י מה שהמציאו עתה הרופאים ע"י נתוח שהוא חבלה בגופה אם מותרת מצד האיסור לחבול בעצמו. ויש להביא ראיה לשיטת הרמב"ם מהא דאמר בב"ק שם (צא) רב חסדא כד הוה מסגי ביני היומי והגא מדלי להו למאניה. אמר זה מעלה ארוכה וזה אינו מעלה ארוכה. ואם כל חובל חייב איך היה מותר לו לילך ביני היומי והגא בלא בגדים שיחבול בעצמו, הא יעבור איסור חובל בעצמו! ואף שאינו מתכוין הא היה פסיק רישיה דדוחק לומר דהיה באופן שלא היה פ"ה, ולכן צריך לומר דהאיסור חובל הוא רק דרך נציון וכיון שהיה הליכתו לצורך הרי אין זה דרך נציון וליכא האיסור. ובעצם מזה שפשוט לגמ' דמותר להקזי דם לחברו ובעי אם מותר בן לאביו ראיה שאיסור חובל שילפינן מלא יוסיף הוא דוקא דרך נציון ובזיון ולא כשחובל לרפואה, אבל במכה אביו שנאמר סתם מכה היה מקום לומר דאף לרפואה יהיה חייב כשאינו סכנה דלידחי מדין פקוח נפש, וא"כ יש למילף מזה דגם שלא לרפואה אם הוא באופן שהחבלה הוא לטובתו שאינו דרך נציון ובזיון מותר כדסובר הרמב"ם. ולכן נראה מזה שיש להתיר להנערה ליפות עצמה אף שהוא ע"י חבלה כיון שאינו דרך נציון ובזיון אלא אדרבה לטובתה

שר"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן סו

R. Moshe Feinstein was asked a she'ela concerning a young woman who felt that she required cosmetic surgery in order to find a spouse. He brings various proofs from Chazal that wounding oneself for positive purposes is permitted and rules that the cosmetic surgery in this case is permitted.

How far would R. Moshe's approval extend? What must the level of need be to allow this? Corrective surgery to remedy wounds or burns would be allowed. But what about purely elective cosmetic surgery. Laser surgery to eyes?

11. R. Immanuel Jakobovits, *Jewish Medical Ethics: A Comparative and Historical Study of the Jewish Religious Attitude to Medicine and its Practice*, 2nd Edition, Bloch Publishing Company, New York, 1975, p. 284. See also R. Jakobovits' articles in *Noam* 6:273 (Abridged in *Sefer Assia* 1:222-223); 'Medicine and Judaism: an overview', *Assia (English)* 1980 Nov; 7(3-4):57-78. Rav Jakobovits is considered by many to be the father of modern Jewish medical ethics as a specialized area of study and in 1959 published his doctoral thesis in book form, entitled 'Jewish Medical Ethics'.

I3] R. MENASHE KLEIN

36. **אשה שיש לה בפניה מום של יופי אי מותרת לעשות ניתוח פלאסטי. ב"ה ח' להדלקה התשכ"ד ברוקלין נ"י יצו"א.**
כבוד מוה"ר שלום יחזקאל שרגא רובין האלבערשטאם שליט"א אדמו"ר מציעשינוב.

.... ובדבר השאלה באשה שיש איזה שינוי בפניה והוא מום לה ביופי כגון חוטמה ארוך וכיוצא בזה וקשה לה להזדווג ומאד נמאס לה ורוצה לתקן זה ע"י ניתוח פלאסטי הנהוג בזמן הזה ... נתחיל לראשונה לדין אי אית בה משום חובל ולפענ"ד נראה מגמ' כתובות (עב) המקדש את האשה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים ע"כ לשון המשנה. ובגמ' דף ע"ד הביאו מתוספתא תנו רבנן הלכה אצל רופא וריפא אותה אינה מקודשת.

נראה מבואר דאשה או איש שיש לה מום ביופי מותרת לילך לרופא לרפאותה ממום זה. ומדברי התוס' נראה דהיכי דנתרפאה ממומה קודם שנתקדשה אף שהיה בה מום זה מקודשת והנה במומי כהנים חשבו בגמ' בכורות וברמב"ם פ"ח מביאת המקדש מאה וארבעים מומין הפוסלים בכהנים שמנה בראש, ושנים בצואר, ותשעה באזנים, וחמשה בגבינים, ושבעה בכיס העין, ותשעה עשר בעינים, ותשעה בחוטם, ותשעה בפה, ושלושה בבטן, ושלושה בגב, ושבעה בידים, וששה עשר באברי הזרע, ועשרים ברגלים, ושמונה בכל הגוף, ושמונה בעור הברשר, ושבעה בכח הגוף וריחו. ומי שנשרו ריסי עיניו ונטלו שינוי פסולים מפני מראית העין. ויותר על אלו בנשים ריח רע, וזיעה, וריח הפה, וקול עבה, ודדין גסין מחברותיה טפח, וטפח בין דד לדד, ונשיכת כלב ונעשה צלקת, ושומא שעל הפדחת אפילו קטנה.

ובמומי הפרצוף חשבו החוטם מי שאמצע חוטמו בולט למעלה, ומי שעיקף חוטמו נוטף למטה, מי שחוטמו עקום לצד אחד, מי שחוטמו גדול מאבריו, ומי שחוטמו קטון מאבריו. וכיצד משערין אותו? באצבע קטנה שעל ידו. אם היה חוטמו גדול ממנה או קטן ממנה הרי זה מום! ועיין שם במומי אזנים ושפתים. עכ"פ באשה שחוטמה גדול מאצבע קטנה שלה או שחוטמה עקום לצד אחד וכיוצא בזה הרי זה מום אצלה באופן שאם התנה ע"מ שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אצלו אינה מקודשת. ומינה שמעינן לכאורה ג"כ לדידן דמותרת לילך לרופא ולרפאות עצמה, דבכל מומין אמרו הלכה אצל רופא וריפא אותה. ופשוט דכל שהוא מום באדם מותר לרפאות עצמו ממומו שלא יהא בעל מום, דמאי שנא מום זה משבירת הרגל דמותר לו לתקן את רגלו או ידו ממום שבו!

.... וודאי דאדם שמרפא את מומו ליכא בזה משום חובל בעצמו דחובל בעצמו ליכא אלא כשחובל בעצמו שלא לשם רפואה. אבל אם עושה כן לשם רפואה אין זה חובל אלא מרפא והתורה אמרה ורפא ירפא מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות וכל שהוא מותר לרפאות הרופא מותר לעשות וכן להיפוך וזה ברור בס"ד. נמצא עלה לן דכל שעושה לתקן מומה אין בה משום חובל.

שו"ת משנה הלכות חלק ד סימן רמו

R. Klein brings proof from the halachic permission to remove a 'mum' before marriage. Many of these blemishes were purely cosmetic in nature. On that basis he permits cosmetic surgery to remove such blemishes.

I4] R. YA'AKOV BREISCH

37. **כבוד ידידי הרב ... ר' שלום יחזקאל שליט"א יכונה רובין-הלברשטס, אדמו"ר מציעשינוב כעת בברוקלין יצו"א. ציריך, ג' טבת תשכ"ד.**

בדבר שאלתו - וז"ל אם מותר לבתולה לעשות לעצמה נתוח על החוטם (פלסטיק אפערעשען) ליישר ולהקטינה. ועושין זאת ליופי בכדי שיהי' לה קל למצוא שידוך הגון. לפי מיעוט ידיעתך, לא מצאתי בספרי התשובות מי שידבר בזה, ונחזי אנן. והנה כת"ה חוכך בזה שני חששות. א. משום דאסור לחבול בעצמו. ב. דכל נתוח בחזקת סכנה, ואסור להכניס את עצמו למקום סכנה

א"כ לפי ההלכה הפסוקה בטוש"ע סי' רמ"א, דמותר לחתוך אבר מפני צער היכי שמצטער והרופאים מומחים מבטיחים לו לרפאות ע"י נתוח, דמותר לסמוך עליהם מובן מאליו דצריכין לדקדק על מומחים גדולים שכבר איתמחי, ועל מקומות כאלו שיש בשם כבר הטעכניק לחכמת הנתוח, ויבטח בד' שהוא ישלח לו רפואתו ע"י טבע הרפואות וע"י רופא זה, דלאו מכל אדם זוכה להתרפאות כמובן דיש פרטים כאלו דקשה ליעץ בזה, אי משום דהסכנה יותר גדולה, אי משום דהרופא ובית החולים אינם בגרם המעלה, אי משום דהחולה מתפחד ונפשו עגומה עליו, או שארי סיבות. אבל בדרך כלל לומר דאסור לעשות ניתוח משום אל יכנוס במקום סכנה, זה ודאי אינו ...

שו"ת חלקת יעקב חושן משפט סימן לא

Rav Breisch also allows a young woman to have corrective surgery assist her in finding a husband. It appears however that he only explicitly permits cosmetic surgery in cases of real need. He does not directly address the issue of purely cosmetic surgery without medical or psychological need.

• R. Breisch cites a 19C ruling of the Avnei Nezer¹², who ruled that it was forbidden for a child to have surgery to straighten a crooked leg due to the high risks of the operation. R. Breisch notes that the capabilities of medicine in the modern world have improved since the Avnei Nezer and that, as long as a doctor practices in an proper manner, it is a mitzva for a physician to treat even non-life-threatening illnesses even though he may inadvertently injure or even kill patients¹³.

12. Avnei Nezer YD 321.

13. See Ramban, Torat Ha'Adam, Inyan Ha'Sakana. See also Beit Yosef, Yoreh Deah 241.

I5] DAYAN YITZCHAK WEISS

38. **יום ג' פקודי תשכ"ז לפ"ק.** ב' וע"ד השאלה, בענין נתוחי פלסטיק לתקן או לשפר הצורה או איזה אבר שהיו משונים או נתקלקלו ע"י אסון או מזמן הלידה וכו'. אם מותר לעשות נתוח כזה אם אין הכרח בולט בדבר והוא רק לשם נוי. דהא בכלל נתוח כזה, יש משום חובל בעצמו ואף משום סכנה, ואסור לאדם לסכן נפשו.... והנה בנוגע לטעם חבלה ... דנראה דרך ביוון אסור.... אולם בנוגע לסכנה, זה הערה גדולה. ואף דסברא גדולה מש"כ כ"ת, דודאי עושה נתוח זה לעת צורך ויש לו איזה דאגה או טירוף דעת ממצבו ומראהו שרוצה לשנותו ע"י נתוח, וי"ל דה"ה בכלל חולה. אבל מ"מ הרי אינו בכלל חולה שיש בו סכנה וצ"ע ועוד חזון למועד אי"ה. ...

ש"ת מנחת יצחק חלק ו סימן קה

Dayan Weiss agrees with R. Moshe's approach in principle but is unhappy with the risk factor of undergoing purely elective surgery. He permits it in cases of potential danger to life. For lesser reasons he does not prohibit it expressly but is unwilling to permit it.

I6] R. SHLOMO ZALMAN AUERBACH

Dr. Abraham Abraham reports¹⁴ the opinion of R. Auerbach concerning a person whose arm or finger had been traumatically amputated. He ruled that the surgery would certainly be permitted on a weekday since it would not be considered an injury but a repair and treatment to save the limb.

R. Auerbach also writes¹⁵: "if the plastic surgery is done to prevent suffering and shame caused by a defect in his looks (for instance a nose which is very abnormal) this would be permitted based on the Tosafot and the Gemara, since the purpose is to remove a blemish. However if the only reason is for beauty, this is not permitted."

I7] R. ELIEZER WALDENBURG

39. אולם אם כנידון של השערי צדק פשוט להתיר כפי מנהגן של ישראל בזה. אבל יש לדעתי השלכות לחידושו זה בנוגע לניתוחים פלסטיים שמבצעים כעת הרופאים אצל הרבה בני אדם לשם יפוי אבריהם וכדו' באין שום מחלה או כאב. ויש מקום גדול לטענה זאת שלא על כגון דא הוא שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות (אם אפילו נקרא זה בשם לרפאות). ואין רשות לבני אדם לתת לרופאים לחבול בעצמם לשם מטרה זאת. וגם אין רשות לרופא לבצע זאת. ויש לדעת ולהאמין כי אין צייר כאלקינו והוא ית"ש צר והטביע לכאו"א מיצוריו בצלמו ובדמותו ההולמת לו ועליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע. ע"כ נראה להלכה כנ"ל דאסור לו לאדם לעשות לו ניתוח פלסטי, וכן לרופא לבצע ניתוח כזה, לשם יופי וכדומה וכנ"ל ...

ש"ת ציץ אליעזר חלק יא סימן מא

The Tzitz Eliezer categorically prohibits plastic surgery for purely cosmetic reasons. He holds that there is no Torah permission to 'heal' in such cases, nor is there any permission to wound oneself. It appears that he would allow surgery for medical reasons. It does not appear that he would permit it to find a spouse, as we see in the teshuvot above.

40. מעשה שבא רבי אלעזר ברבי שמעון ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על חמור ומטייל על שפת נהר, ושם שמחה גדולה, והיתה דעתו גסה עליו מפני שלמד תורה הרבה. נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: שלום עליך רבי ולא החזיר לו. אמר לו: ריקה, כמה מכוער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכוערין כמוך? אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני כמה מכוער כלי זה שעשית. כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו: נענית לך, מחול לי! - אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית. היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו. יצאו בני עירו לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם: למי אתם קורין רבי רבי? - אמרו לו: לזה שמטייל אחרך. אמר להם: אם זה רבי - אל ירבו כמותו בישראל. - אמרו לו: מפני מה? - אמר להם: כך וכך עשה לי. - אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול בתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מוחל לו. ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס רבי אלעזר בן רבי שמעון ודרש: לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז, ולפיכך זכה קנה ליטול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה תפילין ומזוזות

תענית כ.

The Tzitz Eliezer quotes a gemara which indicates that one's appearance is the way that God intended them to be!

J] SPECIAL CASES

- Pikuach Nefesh
- 'Tumtum' and 'Androgonus' - 'fixing' gender through medical or cosmetic means after birth.

14. Nishmat Avraham, Yoreh Deah, p. 62 (English version).

15. Minchat Shlomo Tinyana 86:3 quoted in Nishmat Avraham, ibid.